

Oprichting van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) en de West-Indische Compagnie (WIC)

Dit waren bedrijven die namens de Nederlandse republiek handel dreven in Azië (VOC) en West-Afrika, Zuid-Amerika en Noord-Amerika (WIC). Veel Nederlandse bestuurders (zoals Amsterdamse burgemeesters) hadden belangrijke posities binnen de VOC en WIC. De VOC en WIC handelden onder andere in tot slaaf gemaakte mensen.

Verovering van Fort Elmina

Johan Maurits van Nassau-Siegen (1604-1679), een achterneef van prins Willem van Oranje, komt met het idee om net als de Portugezen gebruik te gaan maken van slaven. Hij verovert fort Elmina in het huidige Ghana. Vanuit dit fort handelt Nederland (de WIC) met de Ashanti, een machtig lier werken of verhandelde. Vanaf fort Elmina verschepen de Nederlandse handelaren veel tot slaaf gemaakten naar het Caraïbisch gebied en Suriname.

Genocide op Banda

Gouverneur-generaal Jan Pieterszoon Coen (1587-1629), organiseert een 'strafexpeditie' naar het eiland Banda. Hij wil de inwoners met geweld dwingen hun specerijen alleen aan de VOC te verkopen. Na afloop van de expeditie zijn er nog maar 1.000 van de 15.000 inwoners over: de rest is gevlucht, vermoord of tot slaaf gemaakt en afgevoerd naar Batavia. De precieze aantallen weten we niet.

Opstand op Curaçao onder leiding van verzetsstrijder Tula

Tula (onbekend-1795) eist samen met zijn medestrijders de vrijheid, geïnspireerd door de idealen van de Franse Revolutie en de succesvolle slavenopstand op het huidige Haïti. De Nederlandse koloniale machthebbers slaan Tula's opstand neer. Hij en zijn medestrijders worden gemarteld en geëxecuteerd.

Nederland verbiedt de handel in tot slaaf gemaakten

Eind 18e eeuw neemt de verontwaardiging over de slavenhandel toe. De Fransen besluiten de slavernij af te schaffen en in 1808 schaffen ook de Engelsen de slavenhandel af. Enkele jaren daarna wordt in Nederland ook de handel in tot slaaf gemaakten verboden. Op plantages blijven mensen nog wel als tot slaafgemaakte aan het werk.

Afschaffing van de slavernij in Suriname en de Caribische delen van het koninkrijk (toenmalige Nederlandse Antillen)

Dit gebeurde op 1 juli. Jaarlijks wordt daarom in Nederland op deze dag met het bevrijdingsfeest Ketikoti – Surinaams voor ‘Ketenen gebroken’ – de afschaffing van de slavernij herdacht en gevierd. Hierna moesten tot slaaf gemaakten nog wel 10 jaar verplicht onder Staatstoezicht op de plantages blijven werken, terwijl er in de tussentijd contractarbeiders werden aangevoerd.

Einde van het Staatstoezicht

Tien jaar na de afschaffing van de slavernij in de Suriname en de toenmalige Nederlandse Antillen eindigt het Staatstoezicht en komt er echt een einde aan de slavernij in deze gebieden.

Indonesië roept onafhankelijkheid uit, gevolgd door Indonesische onafhankelijkheidsoorlog

---

Vlak na de Tweede Wereldoorlog roept Indonesië de onafhankelijkheid uit. Daarop worden Nederlandse militairen naar de recent uitgeroepen Republiek Indonesië gestuurd om het oude gezag te herstellen. Er volgt een oorlog met veel geweld, maar Indonesië blijft onafhankelijk. Vier jaar na de start van deze oorlog erkent Nederland deze onafhankelijkheid ook.

Suriname wordt onafhankelijk

In dit jaar wordt Suriname onder leiding van premier Henck Arron onafhankelijk. Namens Nederland tekenen koningin Juliana en minister-president Den Uyl de Acte van erkenning van de Republiek Suriname. Eerder werd in 1954 al een statuut getekend dat de afhankelijkheid van Nederland beperkte.

Begin
17^e eeuw

Excuses van de Nederlandse regering en start herdenkingsjaar slavernijverleden

De minister-president biedt zijn excuses aan voor het slavernijverleden: *'Eeuwenlang zijn in naam van de Nederlandse staat mensen tot handelswaar gemaakt, uitgebuit en mishandeld. Eeuwenlang is onder Nederlands staatsgezag de menselijke waardigheid met voeten getreden op de meest afschuwelijke manier. En te weinig hebben opeenvolgende Nederlandse regeringen na 1863 gezien en erkend dat het slavernijverleden een negatieve doorwerking had en heeft. Daarvoor bied ik namens de Nederlandse regering excuses aan.'*

De excuses van de regering gingen vooraf aan de start van het Herdenkingsjaar Slavernijverleden. Dat start op 1 juli 2023. In dit herdenkingsjaar wordt in het hele koninkrijk extra aandacht besteed aan het slavernijverleden van Nederland.

1621

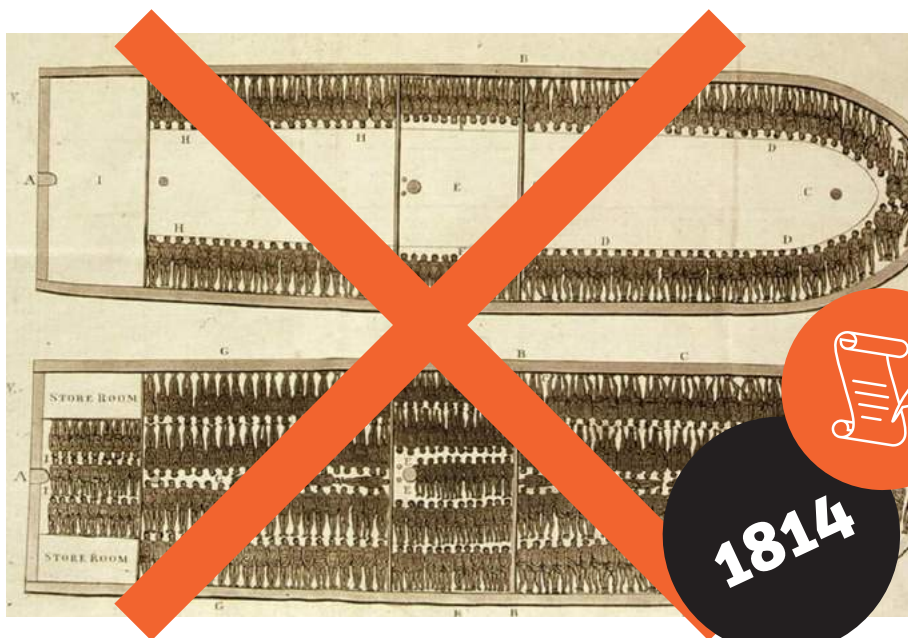

1637

1795

Bron:
Edsel Selberie

1814

Bron: Universal History Archive / Getty Images

**1 JULI
1863**

Een cheque voor 3200 gulden compensatie voor de plantage-eigenaar

Standbeeld van Kwakoe in Paramaribo

Foto:
Mark Ahsmann
Beeldhouwer:
Jozef Klas

1873

1945
-
1949

Een arrestant wordt afgevoerd

1975

2022
-
2023

Bron: ANP, Robin van Lonkhuijsen